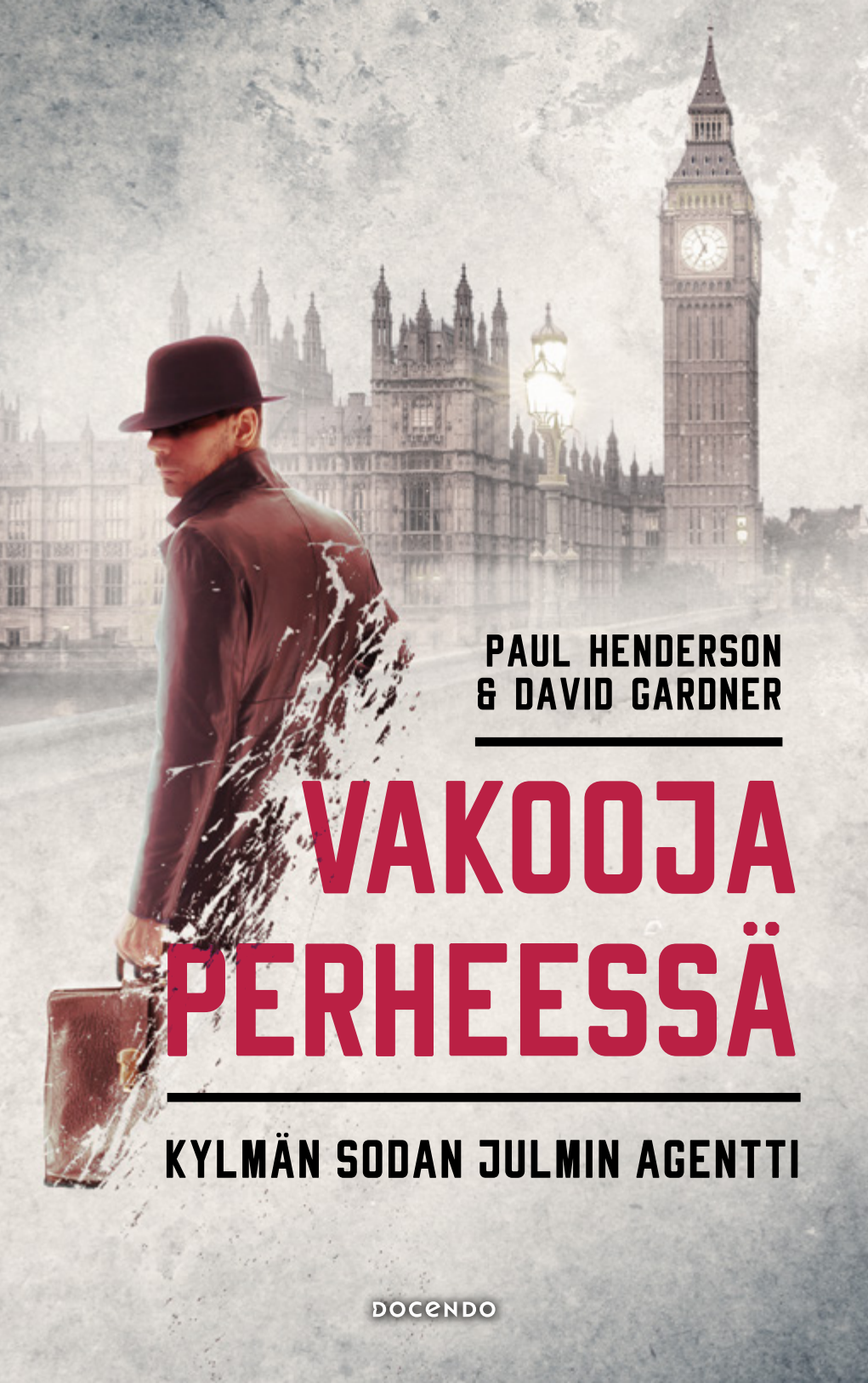

**PAUL HENDERSON
& DAVID GARDNER**

VAKOOJA PERHEESSÄ

KYLMÄN SODAN JULMIN AGENTTI

DOCENDO

**VAKOOJA
PERHEESSÄ**

**PAUL HENDERSON
& DAVID GARDNER**

VAKOOJA PERHEESSÄ

KYLMÄN SODAN JULMIN AGENTTI

Suomentanut Päivi Rekiaro

DOCENDO

Ensimmäinen painos

englanninkielinen alkuteos *A SPY IN THE FAMILY*
A True Story of Espionage and Betrayal

© Copyright © 2025 by Paul Henderson and David Gardner
Authorized translation from the HarperCollins Publishers Ltd.
English edition
Finnish edition published by arrangement with Eulama Lit. Ag

suomenkielinen laitos
© Päivi Rekiaro ja Docendo 2026
Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Kansi: Justine Florio, Taittopalvelu Yliveto Oy
Kannen kuvat: Shutterstock, iStock ja Stockvault
Taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-850-642-3

Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@docendo.fi

Omistettu kauniille vaimolleni Michellelle, joka nukkui pois syyskuussa 2024, ja ihanille lapsillemme Mickeylle, Jazminille ja Savannahille, unohtamatta pientä lapsenlastani Gracea, joka tapasi Michellen ja loistaa meille kirkasta valoa hyvin vaikeana aikana. Suurkiitos omaisille ja ystäville, jotka myös ovat tukeneet meitä kovasti.

DAVID GARDNER

Omistan tämän ihmeelliselle ja hyväsydämiselle Michellelle ja väsymättömästi minua tukevalle vaimolleni Katherinelle sekä lapsilleni Joannalle, Louiselle ja Sophialle, jotka vuosikymmenien ajan kuuntelivat, kun kerroin tätä tarinaa. Ja vallattomille lastenlapsilleni Lukelle, Monicalle, Gracelle, Esmelle, Robynille, Tobylle ja Phoebelle, jotka tekevät kaikista päivistä iloisia.

PAUL HENDERSON

TEKIJÖIDEN SAATE

Lontoo, 14. joulukuuta 2024

On tapahtumia, joita emme ikinä unohda. Niitä voivat olla suvun saavutukset ja tarinat, jotka kertovat rakkaudesta ja menetyksestä, ilosta ja sydämen särkymisestä. Ne saattavat viiltää niin syvältä että jäävät kummittelemaan mieleemme, piirtyä lähtemättömästi tietoisuuteemme ja houkutella meitä tekemään niille jotain.

Journalistit todistavat ajan tuokiokuvia, jotka voivat olla innoittavia ja ylentäviä tai väkivaltaisia ja vahvasti epäinhimillistäviä ja jotka voivat pysäyttää maailman, joka muutoin rullaa suurelta osin totuttuun tapaan. Me olemme uutisoineet Lähi-idän sodista, erilaisista katastrofeista (mm. Lockerbie ja 9/11), Sandy Hookin, Columbinen ja Dunblanen käsittämättömistä tragedioista, sarjamurhaajista ja presidentinvaaleista. Olemme kirjoittaneet pandemiasta ja paraateista ja ainutlaatuisista historian hetkistä, muun muassa pitkänperjantain sopimuksesta, johon päättyi Pohjois-Irlannin 30-vuotinen selkkaus, ja Berliinin muurin kaatumisesta, johon päättyi kylmä sota ja joka avasi mahdollisuuden tämän teoksen kirjoittamiseen.

Toimittajina ja nyt kirjailijoina palaamme usein ajatuksissamme historian katsomon eturiviin niissä yli sadassa maassa, joista olemme ulkomaankirjeenvaihtajina lähettäneet ja edelleen lähettämme raportteja. David toimi New Yorkissa ja Los Angelesissa 26 vuotta, Paul New Yorkissa ja Miamissa viisi vuotta. Kun Paul oli Lontoossa päätoimittajana viimeksi kuluneella vuosikymmenellä, kirjoitimme yhteistyössä artikkeleita Atlantin yli.

Läpi vuosien on kuitenkin ollut yksi tarina, joka erotui joukosta keskeneräisenä. Se ei ollut globaalisti mul-listava, mutta se resonoi ainutlaatuisella tavalla, koska siihen liittyi hienoja inhimillisiä ominaisuuksia: sinnikkyyttä, pitkäjännitteisyyttä, peräänantamattomuutta ja suorastaan itsepintaista tahtoa selvittää totuus.

Huhtikuussa 1988 uutisoitiin erään kylmän sodan aikaisen vakoojan pidätyksestä. David toimi tuolloin *Daily Mailin* rikoskirjeenvaihtajana ja kuuli lähteiltään, että aseistautuneet turvallisuuspoliisit (Special Branch) olivat yllättäneet verekseltään itäryhmän agentiksi epäillyn henkilön tämän asunnossa Pohjois-Lontoossa hetkellä, jolloin tämä oli lähettänyt salakielistä radioviestiä vakoilupäälliköilleen. David ryhtyi selvittämään poliisissa ja turvallisuuspalveluissa toimivilta yhteyshenkilöiltään jutun taustaa ja jatkoi työtään kuukausien ajan aina agentin oikeudenkäyntiin asti. Vakooja oli niin sanottu laiton toimija, toisin sanoen myyrä, joka oli valmis aktivoitavaksi päälliköidensä suunnittelemissa tehtäviä varten. Toiset vakoojat työskentelevät suurlähetystöissä ja kuuluvat jossain määrin näiden suojelun piiriin. Toiset, niin sanotut illegaalit, toimivat yksin, kotimaan vakoilu-

päälliköiden ohjauksessa ja erillään suurlähetystöistään, jotka kiistävät tietävänsä heistä mitään.

Vuonna 1989 David oli Lontoossa sijaitsevassa Englannin ja Walesin keskusrikostuomioistuimessa (Old Bailey), kun kyseinen agentti seisoj tuomarin ja valamiehistön edessä vastaamassa valtion nostamiin vakoilusyytteisiin. Kukaan ei tiennyt hänen oikeaa identiteettiään, paitsi hänen tšekkoslovakialaiset pomonsa. Old Baileyssä tuomari, syyttäjä ja puolustustiimi kutsuivat häntä Erwin van Haarlemiksi, vaikka tiesivät nimen vääräksi.

Sanomalehdet kutsuivat häntä ”Nimettömäksi vakoojaksi”.

David kuunteli lumoutuneena, kun Johanna van Haarlem, syyttäjän päätodistaja, kertoi, miten hänet oli huijattu luulemaan syytettyä miestä pojakseen, jonka hän oli jättänyt erääseen tšekkoslovakialaiseen orpokotiin toisen maailmansodan aikana. Ahtaalla lehdistöpenkillä David tallensi pikakirjoituksella joka ikisen Johannan sanan tämän todistusta kuunnellessaan. Oli jo alkuilt, kun David pääsi puhelimeen sanelemaan juttunsa toimitukselle. Old Baileyn uumenissa sijaitsevan lehdistöhuoneen kova hälinä muistutti meteliä pörssissä, joka oli saman kadun varressa Lontoon Cityssä. Hälinä ei kuitenkaan johtunut osakekaupoista vaan valtakunnallisten sanomalehtien ja uutistoimistojen journalisteista, joiden deadline lähestyi ja jotka sanelivat puhelimeen artikkeleitaan vakoojan tekemästä julmasta petoksesta.

David kertoi artikkelissaan, että Johanna oli matkalla kotiin Alankomaihin, joten mantereelle oli lähetettävä reportteri etsimään hänet ja pyytämään haastattelua.

Daily Mailin loistava päätoimittaja David English oli aina iskostanut meihin, että henkilö- ja yhteiskunnallisella tasolla puhuttelevat tarinat ovat tärkeimpiä. Van Haarlemin tapaus oli nyt hänen listansa kärjessä. Meidät kutsuttiin Englishin työhuoneeseen, ja saimme tehtäväksi kirjoittaa jutun yhteistyössä. Meille tähdennettiin, että *Mailin* oli katettava tarina kaikilta osin. Sanomalehtien välinen kilpailu oli todella kovaa, ja meidän tehtävämme oli päihittää koko muu Fleet Street, toisin sanoen muut lehdet.

Paul kiiruhti Heathrow'n kentälle ja otti seuraavan lennon Amsterdamiin. Hän löysi Schipholin saapuvien lentojen terminaalin edestä taksinkuljettajan, joka puhui kohtalaisesti englantia. Vielä olennaisempaa oli, että kuljettajalla oli autossaan uutta tekniikkaa: kiinteästi asennettu matkapuhelin. Paul pystyi soittamaan liikkuvasta autosta Lontooseen ja David puolestaan tavoittamaan Paulin kertoakseen uusimmista käänteistä. Onneksi kyseinen kuljettaja oli valmis tekemään töitä yömyöhään. Kävimme läpi hollantilaisia puhelinluetteloita ja löysimme muutaman van Haarlemin numeron ja osoitteen Haagista. Nämä van Haarlemit osoittautuivat Johannan sukulaisiksi. Yksi heistä kertoi Paulille Johannan asuvan Schaijk-nimisessä pikkukaupungissa Etelä-Hollannissa. Kolme tuntia myöhemmin Paul oli Johannan yksikerroksisen omakotitalon ovella, mutta kukaan ei tullut avaamaan. Paul jätti kirjeen, ja muutaman tunnin kuluttua Johanna soitti ja suostui haastatteluun. Se pidettiin seuraavana aamupäivänä, ja siinä Johanna avautui elämänsä aikana kärsimistään vääryyksistä. Koska ison

lauantaipainoksen deadline lähestyi, Paulilla ei ollut aikaa naputella artikkelia kirjoituskoneella. Hän saneli noin 2 000 sanan jutun muistivihkostaan konekirjoittajalle taksinkuljettajan uudenaikaisesta matkapuhelimesta. Näin hän välitti Johannan selonteon vakoilutarinasta, joka kiehtoi koko Britanniaa.

Paljastusjuttu, jonka kirjoittajiksi mainittiin David ja Paul, alkoi etusivun isolla otsikolla ja jatkui koko aukeaman mittaisena. Töitä riitti kuitenkin edelleen. Johanna halusi löytää oikean Erwinin, ja Paul halusi auttaa häntä selvittämään asian loppuun asti. Meidän oli aloitettava Tšekkoslovakiasta. Paul ja Johanna matkustivat sinne yhdessä ensimmäisen kerran vuonna 1991. Mukana oli mestarillinen valokuvaaja Clive Limpkin. Matkoja Tšekkoslovakiaan tehtiin vuosien mittaan vielä muitakin, mutta vasta noin 35 vuotta myöhemmin ympyrä viimein sulkeutui ja me saimme selville koko totuuden jutusta, jota aloimme tutkia yhdessä vuonna 1989.

Siihen aikaan neuvostovallan alaisesta salailevasta Tšekkoslovakiasta tuli läpinäkyvämpi demokratia, ja Erwinin elämää ja hänen lopullista ahdinkoaan koskevia yksityiskohtia paljastui huippusalaisista asiapapereista, joita emme olisi voineet toivoakaan pääsevämmekukaan kylmän sodan aikana.

Haagissa van Haarlemin perheen kiehtova toisen maailmansodan aikainen tarina avautui kansallisarkiston avulla. Prahassa puolestaan löysimme 10 800 sivua tiedustelupalvelun asiakirjoja, joihin oli dokumentoitu kyseisen vakoojan toiminta lännessä. Kolmen viimeisen vuoden aikana haastattelimme kymmeniä ihmisiä, muun

muassa Old Baileyssä järjestetyn oikeudenkäynnin asianajajia, turvallisuuspoliiseja ja monia muita petollisen vakoojan uhreja. Yhteen nivottuina heidän tiedoistaan muodostuu kiinnostava kuva tiedustelupalveluista, jotka kylmän sodan varjossa kamppailivat vallasta ja tekivät sen äidin kustannuksella, naisen, joka halusi ainoastaan löytää poikansa. Tämä on tarina siitä, miten eräs vakooja toimi peitetehtävissä Isossa-Britanniassa yli kymmenen vuotta, mutta tämä on myös tarina yhden äidin sinnikkydestä ja peräänantamattomuudesta.

Näillä sivuilla kerrotaan, miten Paul ja Johanna matkustivat ajassa taaksepäin kokoamaan palapeliä ja selvittämään, mitä oli tapahtunut sotalapselle, josta Johannan oli pitänyt luopua.

Toivomme vilpittömästi, että lukija nauttii tarinasta yhtä paljon kuin me nautimme kirjoittaessamme unohdettumattomista tapahtumista, jotka ovat säilyneet mielessämme 35 vuotta.

PROLOGI

*Hainaultin metsä, Chigwell, Essex, Iso-Britannia,
toukokuu 1977*

Hän tunsu itsensä hölmöksi. Hän oli ajanut metrolla Lontoon läpi ja odottanut sateessa 45 minuuttia bussia Hainaultin metsään, jonka oli olettanut lähes autioksi. Siellä vilisikin punaposkisia patikoijia jos jonkin värisissä lepattavissa sadeviitoissa.

Hän piti itseään hyvin pukeutuvana ja väheksyi reippaita patikoijia, joilla oli huonosti istuvat retkeily-sortsit, ryhmyiset, suonikohjuiset pohkeet ja runsaasti hyväntahtoisuutta. Hänen olkapäille ulottuvaa tummanruskeaa tukkaansa ja teräviä, slaavilaisia kasvopiirteitään varjosti muodoton lierihattu, ja hän oli pukeutunut ylleen kauluspaidan ja suorien housujen suojaksi väljän vihreän anorakin ja sulkenut vetoketjun ylös asti. Hänellä oli kädessään vanha laukku ja opaskirja, jossa kerrottiin, mitkä sienet kelpaavat syötäviksi ja mitkä ovat myrkyllisiä. Niin kovasti kuin muiden luonnonystävien kalliit mutta kuosittomat tamineet häntä ärsyttivätkin, hän sopeutui heidän joukkoonsa erinomaisesti.

Hän katsoi rannekelloaan. Hän oli lähtenyt puoli tuntia etuajassa varautuen Lontoon metron tavanomaiseen myöhästelyyn, mutta nyt aika alkoi loppua. Hän sivuutti teepuodin ja sinne jonottavat nälkäiset ja kärsivälliset eläkeläiset ja kiiruhti puiston ilmoitustaululle. Siellä hän teeskenteli lukevansa nastoilla kiinnitettyjä pieniä paperilappuja. Hän kaivoi takintaskustaan kirjastossa edellispäivänä printtaamansa paperin. Siinä kaupiteltiin koiraa. Hän kiinnitti sen nastalla tauluun ja lähti metsään.

Vakooja oli käyttänyt tätä kylmää kätköä siitä lähtien, kun oli saapunut Lontooseen. Toinen samanlainen oli Hampsteadissa Old Bull and Bush -pubin luona. Hän käytti sitä mieluummin, koska se oli lähempänä ja koska hän saattoi samalla juoda lasillisen viiniä. Metsä oli kuitenkin syrjäinen ja siksi hänen suosikkinsa silloin, kun hän halusi jättää jotain tärkeää. Hän käveli polunhaaraan ja kääntyi oikealle. Noin puolen kilometrin päässä polku koukkasi jyrkästi vasemmalle, ja siellä oli vanha puun käkkyrä, jonka oksat olivat kasvaneet sateenvarjoksi ja suojausivat häntä tihkulta. Hän kiersi rungon taakse, varmisti ettei kukaan katsellut ja työnsi nopeasti kaupan muovikassin onkaloon. Siellä oli ennestään roskia. Hän ei välittänyt tietää niistä enempää mutta ei myöskään ollut huolissaan. Kassi noudettaisiin pian. Hän tarvitsi vain muutaman minuutin ehtiäkseen takaisin bussiin.

Polkua pitkin palatessaan hän huomasi mutaisella törmällä tutun näköisiä sieniä. Hän tarkisti varmuuden vuoksi oppaastaan ja keräsi kymmenkunta sientä. Ne sopivat peitetarinaa ja olivat maukkaita riisin kanssa.

Koirailmoitus kertoisi hänen käyneen täällä. Oli sovittu, että hänellä olisi puoli tuntia aikaa häipyä metsästä. Sitten kassi noudettaisiin. Hän ei tiennyt, kuka kassin hakisi, eikä hän halunnutkaan tietää. Varsinkaan hän ei halunnut hakijan tietävän, kuka hän oli. Niin oli sovittu.

Ilmoitustaulua käytiin katsomassa samaan aikaan kerran viikossa tiistaisin, joten metsässä käynnit eivät häirinneet hänen työtään. Hän kiristi anorakin suuta kaulan ympäriltä, katsoi bussipysäkin aikataulua ja kävi odottamaan sieniensä kanssa.

Häneltä meni melkein kaksi tuntia päästä kodikkaaseen kaksioonsa Queen's Gate Gardensiin South Kensingtoniin. Aika oli vähissä. Hänen olisi ehdittävä töihin. Tämä oli yksi vakoojan elämän huonoista puolista. Hän tarvitsi tarjoilijan pestin peitetyöksi, mutta päivät olivat niin pitkiä, että vakoiluun jäi hyvin vähän aikaa.

Totta puhuen se oli ollut paljon vaikeampaa kuin hän oli odottanut muutettuaan Isoon-Britanniaan uudella nimellä. Hänen pomonsa Prahassa ja Moskovassa olivat käskeneet hänen pitää matalaa profilia. Hänen oli määrä etsiä uutusterästä yhteyksiä kuninkaalliseen perheeseen ja Britannian hallintoon ja välittää kaikkea mahdollista lännen ydinaseita koskevaa tietoa, joka oli kovaa valuuttaa kylmän sodan ollessa kylmimmillään. Mutta hänen varsinainen tehtävänsä oli olla valmiina mihin tahansa.

Ison-Britannian sisäisestä turvallisuudesta vastaavan MI5:n onnistuneet operaatiot olivat käytännöllisesti katsoen tyhjentäneet Lontoon kaikista Neuvostoliiton ja Tšekkoslovakian vakoojista. Pomot olivat arvioineet

hänet täydelliseksi myyräksi. Hänen persoonallisuuttaan ja profiliaan oli tutkittu ja testattu, ja hänen oli todettu saaneen oikeanlaisen ideologisen kasvatuksen ja olevan niin häikäilemättömän itsevarma, että hän kykenisi toimimaan ulkomailla yksin.

Sitten hänen menneisyytensä taulu pyyhittiin puhtaaksi. Hänen historiansa lakkasi olemasta, niin myös vanhemmat, lapsuus ja ystävät. Hänelle annettiin täysin uusi identiteetti. Hän aloitti uuden elämän. Hän opetti valehtelemaan, kunnes valheet eivät enää tuntuneet valheilta vaan totuudelta. Hänelle oli opetettu kaikkea, muun muassa morseaakkoset ja murtovarman kerta-avainjärjestelmän käyttö.

Vielä koittaisi hetki, jolloin hän saisi käskyn toimia.

Siihen asti hänen tärkein tehtävänsä oli sulautua joukkoon ja olla jäämättä kiinni. Ennen kaikkea hänen oli suojeltava identiteettiään. Kouluttajat tekivät selväksi, että se oli hänen suurin salaisuutensa, jonka tähden kannattaisi jopa tappaa. Hänet opetettiinkin murhaamaan paljain käsin.

South Kensingtoniin palattuaan hänellä oli aikaa purkaa edellisenä päivänä radiolla saamansa viestit. Yhdessä hyväksyttiin hänen esittämänsä pyyntö: hän halusi ostaa pienen käytetyn auton. Toisessa viestissä kerrottiin, että vakoilupalvelun tukihenkilöt olivat käyneet hänen vanhempiensa luona ja että näillä oli kaikki hyvin. Tämä tarkoitti hänen vanhempiaan menneestä elämästä.

Kolmannessa viestissä esitettiin pähkähullu juoni piilottaa salakuuntelumikrofoneja Buckinghamin palatsin

huonekaluihin. Hän kirosi itsekseen. Pomoilla ei ollut minkäänlaista todellisuudentajua. Toistaiseksi hänen lähin kosketuksensa kuninkaallisiin oli ollut se, kun hän oli seisonut väkijoukossa seuraamassa lippuparaattia.

Häntä huolestutti enemmän edellispäivänä tullut kirje, jonka hän oli juuri kiireesti vienyt kylmään kätköön Hainaultin metsään. Hänellä ei ollut ystäviä uudessa kotimaassa eikä yhtäkään jäljellä entisestä elämästä. Postissa tuli vain laskuja. Siksi hän oli järkyttynyt saatuaan Punaisen Ristin kansainväliseltä jäljityspalvelulta kirjeen, joka oli osoitettu Erwin van Haarlemille. Toisin sanoen hänelle henkilökohtaisesti. Hänelle oli koulutuksessa vakuutettu, että hänen uusi nimensä ja varastettu identiteettinsä tulivat eräältä orvolta. Aito Erwin van Haarlem oli yksi niistä toisen maailmansodan unohdetuista lapsista, jotka oli hylätty orpokoteihin eri puolilla Eurooppaa. Heillä ei ollut vanhempia, eivätkä he tarvineet vanhaa nimeä eivätkä menneisyyttä. Heidän ainoa toivonsa oli katsoa tulevaisuuteen.

Vakoojan nimi oli nyt Erwin van Haarlem, ja saman nimisen pojan menneisyys oli hänen menneisyytensä. Ottolapsen elämä oli iskostettu hänen mieleensä niin vahvasti, että hän melkein uskoi sen itsekin todeksi. Tämä oli moneen kertaan toimivaksi todettu, idioottivarma taktiikka, jota tiedustelupalvelut käyttivät Berliinin muurin molemmin puolin salatakseen illegaaliensa todellisen identiteetin. Nyt hän kuitenkin tarvitsi neuvoja vakoilupäälliköiltään Prahasta. Punainen Risti ilmoitti, että Erwin van Haarlemin äiti oli ottanut yhteyttä.

Ja hän halusi tavata poikansa.

1. OSA

ÄITI

1. LUKU

Haag, Alankomaat, marraskuu 1943

Hyytävä tuuli piiskasi lähes autioita katuja van Haarlemiin perheen talon ympärillä Haagin vanhassa kaupungissa. Harvat ulos uskaltaneet asukkaat kiiruhtivat hämärässä päästäkseen pian neljän seinän sisälle. Lyhyet päivät ja pitkät yöt seurasivat toisiaan liian nopeasti, mutta jatkuva harmaus oli tervetullutta, koska se antoi miehitetyssä maassa henkistä suojaa elämän karulta todellisuudelta. Merenranta oli vain raitiovaunu- tai polkupyörämatkan päässä, mutta kukaan ei enää käynyt siellä.

Johanna van Haarlem oli syntynyt tiistaina 19. marraskuuta 1924. Hänen isänsä Izaak johti menestyvää kotiremonttifirmaa erikoisalanaan kalusteiden verhoilu. Johannan äiti Johanna Hendrika Hanegraaff oli omistautunut huolehtimaan seitsemästä lapsestaan, joista nuorin oli 11-vuotias ja vanhin 25-vuotias. Perhe kävi säännöllisesti kirkossa, ja Izaakia ja Johanna Hendrikää pidettiin yhteisönsä tukipilareina. Izaak oli vaurastunut myytyään perimäänsä omaisuutta. Hän asui vaimonsa ja

lastensa kanssa vanhemmiltaan jääneessä talossa arvostetulla alueella Haagissa.

Vuonna 1943 19-vuotias Johanna ei tiennyt mitään kaasukammioista, vaikka hänen juutalaisia naapureitaan vietiin kuorma-autoilla murhattaviksi. Hän ei tiennyt mitään hollantilaisten vastarintaliikkeestä, joka taisteli saksalaisia miehittäjiä vastaan. Hän uskoi edelleen, että sotaa käytiin jossain muualla. Sinä marraskuun iltana naapurit kurkistelivat verhonraoista Johannan kävellessä käsikynkkää ikäisensä nuoren miehen kanssa, jolla oli yllään saksalainen sotilasunivormu. Johannan kotona oli vieraita ja kovasti hälinää. Nuoripari syleili lyhyesti ennen kuin Johanna irtautui ja juoksi kotiovelle. Sotilas käänsi kauluksensa pystyyn ja hytisi päällystakissaan. Hän vilkaisi vielä kerran Johannaa, kun tämä pujahti ovesta sisään pää kumarassa, jotta muut eivät näkisi hänen innostunutta hymyään.

Kukaan ei varmasti huomannut, kun Johanna livahti olohuoneen ohi. Mukavilla tuoleilla istuskeli herroja helposti tunnistettavissa kenttäharmaissa, hihassaan hakaristi ja kädessään viinilasi.

Johanna nousi portaat huoneeseensa miettien, näkisikö komeaa nuorta sotilasta enää koskaan. Hän ei hämmästellyt melua, joka kuului alakerrasta iltamyöhään asti, eikä saksalaisia vieraita, joita isä kutsui kylään. Izaak van Haarlemin olohuone oli miehittäjille siitä harvinainen paikka, että siellä miehitetyt ottivat heidät avosylin vastaan. Sekä kollaboraattorit että miehittäjät skoolasivat van Haarlemien paritalossa Soendastraat 34–34a:ssa, joka sijaitsi vauraassa ja vehreässä kaupunginosassa.

USKOMATON TOSITARINA VAKOILUSTA JA PETOKSESTA SEKÄ NAISESTA, JOKA MENETTI POIKANSA — KAHDESTI.

Toisen maailmansodan kaaoksessa nuori hollantilainen Johanna van Haarlem joutui luopumaan vastasyntyneestä pojastaan, joka oli saanut alkunsa ikävissä olosuhteissa.

Vuosikymmeniä myöhemmin hän saa kirjeen: hänen poikansa on löytynyt. Johanna ottaa Erwinin avosylin vastaan ja uskoo vihdoinkin saaneensa takaisin sen, mikä häneltä aikoinaan vietiin. Kaikki ei kuitenkaan ole sitä miltä näyttää.

Todellisuudessa ”Erwin” on tšekkiläinen vakooja Václav Jelínek, joka elää väärennetyn henkilöllisyyden turvin Lontoossa ja toimii kovatasoisena kylmän sodan itäryhmän agenttina. Hän onnistuu soluttautumaan Britannian kuningasperhettä ja työväenpuoluetta ympäröiviin korkeisiin piireihin – ja huijaamaan näiden lisäksi jopa omaa ”äitiään”.

Toisen maailmansodan loppuun ja kylmään sotaan sijoittuva teos kietoo yhteen jännittävän agenttijuonen ja liikuttavan kertomuksen äidistä, joka etsi vuosikymmenten ajan kadonnutta lastaan.

DOCENDO www.docendo.fi

KL: 32.5

MIX
Paperi | Tukee
vastuullista metsänhoitoa
FSC® C021394

Kansi: Justine Florio / Taittopalvelu Yliveto Oy
Kannen kuvat: Shutterstock, iStock ja Stockvault

ISBN 978-952-850-642-3

9 789528 506423